KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2022/603

(2022. gada 8. aprīlis)

par shēmas *KZR INiG* atzīšanu vajadzībām pierādīt atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 noteiktajām prasībām attiecībā uz biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, biomasas kurināmajiem/degvielām, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrajām un gāzveida degvielām un reciklēta oglekļa degvielām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu ([1]) un jo īpaši tās 30. panta 4. punktu,

tā kā:

(1) Direktīva (ES) 2018/2001 nosaka prasības, kas piemērojamas noteiktām degvielām, proti, biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, biomasas kurināmajiem/degvielām, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrajām un gāzveida degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, lai nodrošinātu, ka direktīvas mērķrādītājos tos var ieskaitīt tikai tad, ja tie ir ražoti ilgtspējīgi un salīdzinājumā ar fosilajiem kurināmajiem/degvielām aiztaupa ievērojamas siltumnīcefekta gāzu emisijas. Pirmkārt, direktīvas 29. pants nosaka ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus, kas piemērojami biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, savukārt direktīvas 26. pants un Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/807 ([2]) nosaka kritērijus, pēc kuriem nosaka, ar kurām biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo vai biomasas kurināmo/degvielu izejvielām ir saistīts augsts netiešās zemes izmantošanas maiņas risks, no vienas puses, un kuras biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos vai biomasas kurināmos/degvielas, kas atbilst noteiktiem nosacījumiem, var sertificēt kā tādas, kurām ir zems netiešās zemes izmantošanas maiņas risks, no otras puses. Otrkārt, direktīvas 25. panta 2. punkts nosaka siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrajām un gāzveida degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, ko izmanto transportā. Treškārt, direktīvas 28. panta 2. punkts nosaka, ka uzņēmējiem Savienības datubāzē ir jāievada informācija par veiktajiem darījumiem un dažu transporta nozarē izmantoto atjaunīgo degvielu (biodegvielu, biogāzes un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida degvielu) un reciklēta oglekļa degvielu ilgtspējas rādītājiem.

(2) Direktīva turklāt paredz noteikumus par to, kā aprēķināt atjaunīgās elektroenerģijas devumu transporta mērķrādītājos. Konkrētāk, direktīvas 27. panta 3. punkts paredz noteikumus par šādu aprēķinu veikšanu gan tad, kad elektroenerģiju tieši izmanto elektrotransportlīdzekļu darbināšanai, gan tad, kad to izmanto, lai ražotu transporta nozarē izmantotās nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida degvielas.

(3) Lai pārliecinātos, ka ir panākta atbilstība noteikumiem par biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem, biomasas kurināmajiem/degvielām, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrajām un gāzveida degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, dalībvalstis var izmantot brīvprātīgas shēmas. Brīvprātīgajām shēmām ir bijusi liela loma ar to, ka tās palīdzējušas pierādīt atbilstību ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, kas biodegvielām un bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem noteikti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/28/EK ([3]). Ar Direktīvu (ES) 2018/2001 brīvprātīgo shēmu loma ir vēl paplašināta. Pirmkārt, ar tām tagad var apliecināt visu no biomasas ražoto kurināmo/degvielu, arī gāzveida un cieto kurināmo/degvielas, atbilstību Direktīvā (ES) 2018/2001 noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem, un tās sniedz precīzus datus par to sagādāto siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu. Otrkārt, ar tām var apliecināt nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu un reciklēta oglekļa degvielu atbilstību tām noteiktajiem siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem. Treškārt, ar tām var pierādīt atbilstību Direktīvas (ES) 2018/2001 27. panta 3. punkta noteikumiem par to, kā aprēķināt atjaunīgo elektroenerģiju transporta nozarē. Ceturtkārt, attiecībā uz atjaunīgajām degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, ko izmanto transportā, tās var palīdzēt pierādīt,

([1]) OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.

([2]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/807 (2019. gada 13. marts), ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina attiecībā uz to, kā identificēt izejvielas, kas rada augstu netiešās zemes izmantošanas maiņas risku un kam konstatēta būtiska produktīvās platības izplešanās uz tādu zemes platību rēķina, kurās ir liels oglekļa uzkrājums, un kā sertificēt biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas, kas rada zemu netiešās zemes izmantošanas maiņas risku (OV L 133, 21.5.2019., 1. lpp.).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

ka uzņēmēji Savienības vai valsts datubāzē ievada precīzu informāciju saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 28. panta 4. punktu. Piektkārt, tās var izmantot, lai sertificētu biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas ar zemu netiešās zemes izmantošanas maiņas risku. Komisija var nolemt, ka brīvprātīgas valsts vai starptautiskas shēmas var izmantot visiem šiem mērķiem vai dažiem no tiem.

(4) Ja uzņēmējs iesniedz saskaņā ar Komisijas atzītu brīvprātīgu shēmu iegūtus pierādījumus vai datus par atbilstību ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, dalībvalstij, ciktāl piemērojams atzīšanas lēmums, nebūtu piegādātājam jāprasa papildu pierādījumi.

(5) Pieprasījums atzīt brīvprātīgo shēmu *KZR INiG* saskaņā ar direktīvas 30. panta 4. punktu Komisijai tika iesniegts 2020. gada 28. augustā. Pieprasījumu saņēmusi, Komisija veica shēmas novērtējumu, kurā konstatēja dažas problēmas, kuras shēmā būtu jānovērš. 2021. gada 25. jūnija atkārtotajā iesniegumā šīs problēmas bija pienācīgi novērstas. Shēma aptver visus ievadresursus, arī atkritumus un atlikumus, un visu pārraudzības ķēdi (biometāna gadījumā – līdz ražošanas blokam).

(6) Tā pienācīgi aptver Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 2.–5. punktā noteiktos ilgtspējas kritērijus, satur precīzus datus par siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 10. punkta vajadzībām, un tajā tiek piemērota masu bilances metodika saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 1. un 2. punkta prasībām. Šajā novērtējumā nav ņemts vērā ne gaidāmais īstenošanas akts par ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriju un zema netiešās zemes izmantošanas maiņas riska kritēriju verifikācijas noteikumiem, kas jāpieņem saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 8. punktu, ne arī deleģētie akti, kas jāpieņem saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 28. panta 5. punktu. Tāpēc, kad šie īstenošanas un deleģētie akti būs pieņemti, brīvprātīgā shēma *KZR INiG* tiks novērtēta vēlreiz.

(7) Brīvprātīgās shēmas *KZR INiG* novērtējumā tika secināts, ka tajā ir ievēroti pienācīgi uzticamības, caurredzamības un neatkarīgas revīzijas standarti un ka tajā ievērotas Direktīvas (ES) 2018/2001 V un VI pielikumā noteiktās metodiskās prasības.

(8) Atzītā shēma būtu jādara pieejama Komisijas vietnes *EUROPA* sadaļā, kas veltīta brīvprātīgajām shēmām.

(9) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ilgtspējas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Brīvprātīgā shēma *KZR INiG* (“shēma”), kas Komisijai pieteikta uz atzīšanu 2021. gada 25. jūnijā, attiecībā uz shēmā revidētajām degvielām pierāda

a) biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu sūtījumu atbilstību Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 2.–5. un 10. punktā noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem;

b) to, ka uzņēmēji izpilda pienākumu Savienības vai valsts datubāzē par atjaunīgajām degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, ko izmanto transportā, ievadīt precīzu informāciju saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 28. panta 4. punktu.

Turklāt tiktāl, ciktāl shēma nodrošina, ka visa relevantā informācija no uzņēmējiem pārraudzības ķēdes augšposmos tiek nodota uzņēmējiem ražošanas ķēdes lejasposmos, tā satur precīzus datus par siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 10. punkta vajadzībām.

2. pants

Lēmums ir spēkā piecus gadus pēc tā stāšanās spēkā. Ja shēmā, kas Komisijai pieteikta uz atzīšanu 2021. gada 25. jūnijā, izdara saturiskas izmaiņas, kas var ietekmēt šā lēmuma pieņemšanas pamatu, par šādām izmaiņām nekavējoties paziņo Komisijai. Komisija paziņotās izmaiņas novērtē, lai noteiktu, vai shēma joprojām pienācīgi aptver ilgtspējas kritērijus, attiecībā uz kuriem tā ir atzīta.

3. pants

Komisija šo lēmumu var atcelt cita starpā šādos gadījumos:

a) ja ir skaidri pierādījumi, ka ar shēmu nav īstenoti elementi, kurus uzskata par svarīgiem šā lēmumā sakarā, vai ja šie shēmas elementi ir nopietni un strukturāli pārkāpti;

b) ja shēma Komisijai neiesniedz ikgadējus ziņojumus saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 5. punktu;

c) ja shēma neīsteno neatkarīgas revīzijas standartus un citas prasības, kas noteiktas Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 8. punktā minētajos īstenošanas aktos, vai uzlabojumus citos shēmas elementos, kurus uzskata par svarīgiem atzīšanas saglabāšanai.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2022. gada 8. aprīlī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN